

Çok uzak fazla yakın...

Sema ASLAN

Mine Soysal'ın yeni gençlik romanı *Uzakta*, okurunu yoğun bir gündeme, derin bir duygu dünyasına savuruyor. Romanın iki ana karakteri Erdo ve Dünya'nın hikâyesinde, aynı anda hem dünyaya açılmanın hem de içe dönmenin izlerini sürüyoruz.

Uzakta, Sabahattin Ali'nin aynı isimli şiirinden alıyor adını. Şairin 1930'lu yılların hemen başında yazdığı bu hasret şiiri, Mine Soysal'ın günümüze sıkı sıkıya bağlı gençlik romanıyla temasta. Erdo ve Dünya, *Uzakta* romanının iki ana karakteri. Bu iki karakterin hem birbirlerine hem geçmiş ve geleceğe, hem de kendi dünyalarına olan uzaklığını kucaklıyor romanın adı. Okurunu bir duygudan diğerine, bir gerçeklikten ötekine savuran, fakat çoğu an insanda bir yakınlık hissi yaratan hikâyesiyle, ufku geniş açıdan görececek bir pencere açıyor yazar. Genç okur, Erdo ve Dünya'nın hikâyesinde aynı anda hem dünyaya açılmanın hem de içe dönmenin izlerini takip edebilir. Tam da Erdo ve Dünya'nın yaşındayken olabilecek bir şey bu belki de; bir yandan içeride katman katman, diğer yandan dışarıda sokak sokak görmek, duymak ve hissetmek...

İSTANBUL ŞANTIYESİ

Erdo, şanslı bir öğrenci olarak önce ilkokul çağında, ardından da lisede kendisine inanan, kendisini inatla destekleyen öğretmenlerinin sayesinde, Malatya'da, yaşadığı yoksul evde hayaller kurabilmiş ve üniversiteye gidebilmek için dersane parası biriktirmeye "İstanbul şantiyesine" gelmiş bir genç. Günün birinde öğretmen olmak

amacıyla, apaçık bir cezaevine benzeyen şantiyenin insanlık dışı koşullarında hem çalışıyor hem de hayatı öğreniyor. Dünya, şantiyenin patronu Zeki Bey'in, aşağı yukarı Erdo'yla yaşıt kızı. Üniversitede uluslararası ilişkiler bölümünde okuyor; altında arabası, bir dediğini iki etmeyen ana babası, özel şöförü, cebinde kredi kartı, nakit parası, hazırda pasaportu olan, gönlü çektiğinde yurt dışına tatile gidebilen bir genç kız. Fakat Dünya şımarık, kalpsiz biri değil; Zeki Bey de Hulusi Kentmen değil. (Zaten artık hayat da o kadar naif değil.)

SOKAĞIN GÜNDEMİ

Bu iki gencin yolları roman içinde birkaç kez kesişir. Elbette Erdo Dünya'nın güzelliğinden etkilenir, hayaller kurar... Dünya da Erdo'da güven veren bir yakınlık sezer... Ama hikâyemiz sınıfsal farklılıklarına rağmen bir araya gelmeye çalışan iki gencin anlatıldığı bir aşk hikâyesi değil. *Uzakta*, ilhamını sokaktan, sokağın gündeminden alan, sert bir hikâye anlatıyor. Üniversite için para biriktirmek üzere İstanbul'a gelen Erdo mesela, Torunlar İnşaat'a ait şantiyedeki asansör faciasında ölen üniversite öğrencisi Hıdır Ali Genç olabilir pekâlâ. Ya Erdo'nun şantiyede tanışıp arkadaş olduğu Ali İsmail?.. Erdo, Erdoğan'ın kısaltması. Erdo, tıpkı kendi adı gibi, arkadaşının adını da kısaltmaya kalktığında şu yanıtı alır: "Gül gibi uzun adım var. Tam de bakayım: Ali İsmail, Ali İsmail, Ali İsmail! Belle bu güzel adı." Ali İsmail'in kitap içindeki hikâyesi, Ali İsmail Korkmaz'ın hikâyesiyle ilişkili olmasa da, bu cümle ile "yakında", yakınımızda duruyor.

İş kazaları ve işçi ölümleri, taşeronlaşma, Gezi Parkı, göç, paralı "devlet" eğitimi, devletin sağlık "hizmeti", 1 Mayıs miting alanında gaz yiyen öğrenciler ve daha birçok detay, *Uzakta*'nın satırlarında, hikâyenin ana hattında seyrediyor.

EDEBİYATLA DİRENMEK

Dünya, bu ana hatta kendi travmasıyla ilerleyen meraklı bir kız. Sorgulayan, cesur adımlar atabilen, edebiyattan tat alan... Tıpkı Erdo gibi. Roman boyunca sık sık Türk ve dünya edebiyatından isimler ve alıntılar okuyoruz. İki genç de gündemin tüm sertliğine edebiyatla direnir gibi. Halikarnas Balıkcısı'ndan Jane Austen'a, Sabahattin Ali'den Cevat Çapan'a; şiirlerden türkülere, edebiyatı edebiyatın içinden anlatıyor Mine Soysal; güç veren, dirençli tutan, soluk aldırın bir arkadaş gibi.

Erdo ve Dünya'nın başına bin türlü iş gelir, yolları bir kesişir bir uzaklaşır, bir koşar bir dururlar. Okur da Malatya'dan Londra'ya, İstanbul trafiğinden Bodrum mavisine uzanan bir coğrafyada, Erdo ile Dünya'nın kendini arayışına tanıklık eder. Mine Soysal, okurunu zengin, duru ve yaşayan diliyle de savuracak bir romana imza atmış.

Uzakta
Mine Soysal
On8 Kitap, 256 sayfa

